

En skandinavisk Union er en Illusion eller Danmarks Undergang Betragtninger

Kbh
1857

Tillykke med din eBog

Du har modtaget en eBog via **Det Kongelige Biblioteks EOD-service**.

Vi håber, du vil finde den både nyttig og let at anvende. eBogen er leveret til dig som en søgbar PDF-fil, og det giver dig nogle særlige anvendelses-muligheder.

Hvordan du bruger eBogen

Læse på din skærm

Du kan åbne og læse eBogen via din almindelige PDF-reader, der ligeledes giver dig mulighed for at bladre mellem siderne og zoome i teksten.

Udskrive på din printer

Du kan skrive hele – eller enkelte sider af - eBogen ud på din egen printer.

Gemme på din computer

Du kan let gemme eBogen på din private computer, USB-nøgle eller diskette.

Søge tekst

Du kan søge efter ord, dele af ord eller hele sætninger, i eBogen ved at bruge PDF-Reader'ens indbyggede søgefacilitet. Denne finder du ved at klikke på ikonet "Search" , eller trykke på tastaturknapperne [Ctrl+f].

Kopiere og genbruge tekst

Du kan kopiere tekst fra eBogen ved at klikke på ikonet "Select toolbar" , indramme den tekst, du ønsker kopieret og trykke på tastaturknapperne [Ctrl+c]. Du indsætter teksten, hvor du ønsker det, ved at klikke [Ctrl+v].

Kopiere og genbruge billeder

Du kan kopiere billeder fra eBogen ved at klikke på ikonet "Snapshot Tool" og indramme billedet, du ønsker kopieret. Du indsætter billedet, hvor du ønsker det, ved at klikke [Ctrl+v].

Betingelser for brug

Bruger du eBøger fra Det Kongelige Biblioteks EOD-service accepterer du samtidig de betingelser, der knytter sig til brugen af disse pdf-filer. Den vigtigste af disse betingelser er, at du kun må anvende eBøgerne til personlig ikke-kommerciel brug.

Læs alle betingelserne på <http://books2ebooks.eu/odm/html/kb/da/agb.html>

61711
80

En skandinavisk Union er en Illusion

eller

Danmarks Undergang.

Betragtninger

af

en Ikke-Skandinav i Sylland.

B. M. H.
52

Kjøbenhavn.

Gyldendalske Boghandling.

Thieles Bogtrykkeri.

1857.

Forord.

De efterfølgende Betragtninger fremkaldtes især af den i Begyndelsen af afvigte Sommer opstaaede Bevægelse i Pressen, for at anbefale den skandinaviske Unions Nødvendighed; de nedskreves ogsaa dengang, men forskjellige Forhold og Omstændigheder traadte da hindrende iveien for Trykningen og Udgivelsen deraf, saa at den lange Tid, hvori dette hele Spørgsmaal derefter tilsyneladende hvilede, tilraadede indtil videre at tilbageholde dem. Men den nu indtraadte Vending i det dansk-tydske Stridsspørgsmaal, Pressens (Fædrelandets) derved fremkaldte nye Opfordring til en nordisk Alliance og andre Forandringer i de politiske Forhold i det Hele kalde vistnok den skandinaviske Idee frem af den korte Dvale, og det turde derfor nu atter være et passende Øieblik at træde frem for Offentligheden med hine Betragtninger.

Trods de forløbne Maaneder, formenes Alt, som dengang nedskreves, endnu at have sin fulde Betydning, ja, den anbefalede Forsigtighed i Bedømmelsen af en

skandinavisk Alliances Onfselighed og Form maa nu, eftersom Forholdene have udviklet sig, ansees for endnu vigtigere end forhen. Og hvad angaaer Anken imod Oppositionspresen, da kunde den vel, efter den senere Tids Erfaring, synes mindre fortjent, men dog er Forandringen til det Bedre for fortovarig til at deraf tør gøres nogen sikker Slutning til Fremtiden, saa at Bibeholdelsen af Anklagen vel kan være retfærdiggjort; men skulde det vise sig, at den fremdeles forblev ugrundet og uretfærdig, da skal Ingen være villigere til at beklage sin Mistillid, og Ingen glæde sig meer inderlig over Forbedringen end

Forsfatteren.

Shlland i November 1857.

Den, som sjelden eller aldrig støder paa Modsigelse, kommer paa en tilgivelig Maade til den Tro, at hans Mening maa være den rette og ene rette; tildeels undskyldeligt er det, om der da af slig Tro tilsidst udvikler sig en Selvtillid, der tilside sætter al Beffedenhed, erkjender egen Mening for et Evangelium, der ei bór taale Modstand, ufaldet fremstiller sig som Alles Ordfører, og som derfor anseer sig berettiget til at ringeagte, haane og mistænkeliggjøre hver afvigende Anskuelse.

Vor liberale Presse, eller rettere Oppositionspressen, har omtrent gaaet slig Udviklingsvei og derfor naaet dette Maal. Ved sjelden at see sine Paastande gjendrevne, ved sjelden at finde en Modstand, der i Kraft, Dygtighed og Udholdenhed kunde maale sig med den, ved overmodig at aagre med den Tillid, den ofte fortjente, med den Indskyldelse, som Forholdene gave den, har Oppositionspressen efterhaanden med eventyrlig Driftighed usurperet Dommersædet i alle Anliggender. I Alt, som skeer, har den strax sin Høieste retsdom færdig, og med ligesaamegen Selvtillid som Mod og Vetsind, med den faktiske Herskers bydende

Tone udraabes den i Arbeidsværelset undfangne Mening som den ene rette, som en Aabenbaring, hvorefter Enhver sig haver at rette.

Man har i sin Tid, som et træffende Beviis paa det Formynderskab, den uindskrænkede Hersker stræbte at hævde ligeoverfor myndige Undersaatter, fortalt, at høisalig Kong Frederik den Sjette afviste et Andragende med det Motiv: „thi vi vide bedst, hvad der er Eder tjenligt.“

Men er det da mindre betegnende for den af Oppositionspressen nu indtagne Formynder = Stilling, naar den daglig, i alle Anliggender, ene vil vide, hvad der er Folket eller Staten tjenligt og derpaa grunder sin inappellable Dom; naar den, efter eget Behag, forsyner sine Drømmerier og Betragtninger med Folkemeningens Stempel, udslynger sine Dekreter under Folkevilliens Firma og dermed antager at have afviist hver Protest som uberettiget, i hvert Tilfælde som unyttig.

Det er med denne Klage ei Meningen at angribe Pressens Frihed; tvertimod gjælder det om at hævde denne i dens sande Udstrækning, saa at den bliver faktisk fri, som den er lovlig fri. — Ja, der skal hermed ikkun klages over, at den Masse, den Form, hvorunder Oppositionen benytter Friheden i Pressen, i Virkeligheden gjør denne til et Tyranni.

Efterat det for lang Tid siden er lykket Oppositionen at komme i næsten ene Besiddelse af Kamppladsen, efterat den, iflædt Selvfornægtelse og Ydmyghed, liig Ulven i Faareklæder, endelig har indtaget

Dommerstædet for at øve Ret og Skjel, saa har den, hurtigere end nogen Souverain, lært at regjere som Despot og med diktatorisk Myndighed at være eneste Lovgiver for den offentlige Mening.

Oppositionen vil herimod beraabe sig paa, at Pressefriheden skjenker Alle lige Ret til at udtale sig, at den selv opfordrer til den frie Discussion; og den har forsaavidt Ret — i Theorien; men Anvendelsen af dette smukke Princip forhindrer den selv.

Et Selskab havde taget Plads i et offentligt Locale; nye Gæster vilde træde ind, men modtoges af hiint med de Ord: „Enhver har Ret til at træde ind „og vælge sin Plads; men hvo som kommer ind og „indtager anden Plads end den, vi anvise, vil strax „komme paa Hovedet ud igjen!”

Saaledes omtrent teer Oppositionen sig ved Afbenyttelsen af Pressefriheden. Den anerkjender vistnok den Yttringsfrihed, som den selv saameget har bidraget til at erhverve, og som den taknemlig har indbrændt paa sit Banner; men Udøvelsen af Retten, Afbenyttelsen af Friheden tager den til Indtægt kun for sine Interesser, saa at Enhver, der forsøger at hæve Stemmen uden at slutte sig til den, uden at anerkjende dens Ufeilbarhed, vel kan glæde sig ved Friheden; men hans Ord høres ikke, han haanes — han kastes ud paa Hovedet.

Meninger og Anskuelser ere de Varer, som Pressen bringer tiltrøis; de tør udskrives paa bedste Maade, for at falde Kjøberne i Dinene og lokke Lysthavende, medens det bliver disses egen Sag at dømme om

Varernes Priisværdighed. Men Forfalskning, Brug af falske Stempler og Ubefalinger hører ei hjemme paa det ærlige Marked; Angreb paa og Mistænkeliggjøren af Concurrenternes Personligheder hører til Marktsfriger=nes bedrageriske Baaben.

Derfor, lad Oppositionspressen, i den sande Pressefriheds sande Interesse, blot kjæmpe ærlig med ærlige Baaben; lad den da være stolt af sin ofte fremragende Intelligents, af sin Fortjeneste af Statens Udvikling; men lad den agte og ære sine Modstandere, ei mistænkeliggjøre dem, ei tillægge dem Motiver, som den ei kan kjende eller bedømme; — da vil den bidrage til at hæve Pressen til den fra alt Smuds befriede Plads, som den bør indtage for at bringe gode Frugter; — da vil Enhver, som troer at kunne tjene Staten med sin Mening, httre denne saa godt han kan, uden at udsættes for Haan og Ringeagt; da vil hvert vigtigt Spørgsmaal, hver vanskelig Opgave være sikker paa at finde en alsidig Belysning og en rigtig Løsning.

Man tilgive denne indledende Betragtning over Oppositionspressen; den kunde synes ei directe at vedkomme den Sag, der især fremkaldte disse Linier, nemlig „det skandinaviske Spørgsmaal;“ men endeel af Pressens Stilling til dette, den eenfaldige Anskuelse derom, som hidtil var fremherskende, den overmodige, ofte uretfærdige Maade, hvorpaa hver ikke-skandinaviske Udtalelse modtoges, mistænkeliggjordes og uden videre afvises, maatte med fornyet Kraft vække foranstaaende Betragtninger, og det saa meget meer, som det er i Genhold til det dermed forbundne Haab om Opposi=

tionens fremtidige Retfærdighed, at de paafølgende Bemærkninger mod en skandinavisk Union nedskrives.

Forsaavidt disse Bemærkninger skulde af Skandinaverne blive ansete som et velkomment Maal for Polemiken, af Ikke-Skandinaverne for et utilfredsstillende Indlæg i Sagen, da kan kun henvises til den Pligtfølelse, som bød ei at forblive taus, da saamange Genstændende iagttog Taushed, som tvertimod bød at tale efter bedste Evne, da det elskede Fædrelands Fremtid forhandlede. — Idet denne indre Stemme fulgtes, skete det, om ei med sikker Udsigt til, saa dog med sikkert Haab om, af Mange at blive hørt og forstaaet; om ei i Forventning af med saa svag en Røst alene at bringe Skandinavismens Mure til at styrte, saa dog med Muligheden, ja Sandsynligheden for Die, at derved skulde bevises Folket, at der gives ogsaa en ikke-skandinavisk Opfattelse af Danmarks Fremtid, der er fuldkommen saa ærlig patriotisk og berettiget, som den skandinaviske; og, idet derfor herved forud hvert Angreb paa Motivet paa det Bestemteste afvises, forlanges tvertimod blind Tillid til den af reneste Samvittighed dicterede Forsikkring, at Forfatteren af disse Bemærkninger er Dansk i Sind som i Skind, og at hans Fædrelandskjærlighed i Underlighed og Offerberedvillighed ikke viger for nogen Skandinavs.

Den Aarhundreder gamle Idee om de tre nordiske Rigers Forening var vistnok til ingen Tid en Hændelse; den var altid en af Uergjerrighed fremavlet Tanke, der med muligt Klogskab søgte at benytte heldige Omstændigheder for at naae sit Maal. — Maalet naaedes

og saa; Dvægsølvfluglerne fløde sammen, men uden derfor at opgive eller tabe deres Tilbøielighed til, naarsomhelst, ved mindste Tryk, at gaae fra hverandre. — Trods Foreningsaktens smukke Tilsgagn om — „alle tre Rigers ligelige Behandling og gjensidige Understøttelse med al Trofskab og al Magt mod Anfægtelse fra Udlandet“ —, saa varede Foreningen dog kort, og Enigheden, Samdrægtigheden, Kjærligheden varede endnu kortere.

Vare end Fyrsterne og Regjeringerne dengang i høi Grad skyldige i Unionens Brud, idet de deels ei vilde, deels ei kunde regjere paa Foreningsaktens Basis, saa vare dog Folkenes gjensidige Sympathier heller ikke varmere, end at Skinsyge altid fandt meer Raaderum end Selvfornægtelse, og at man med ligesaamegen Digeghyldighed saae Unionen hævet, som man havde seet den skabes. Opgaven, som stilledes Unionsregjeringerne, var yderst vanskelig; Unionsaktens Mångler og Tvetydigheder, Regjeringernes nedarvede dynastiske Interesser, de tre Rigers forskjellige Eiendommeligheder, de ofte modsatte materielle Interesser, Personers og Partiers modstræbende Ergjerrighedsplaner og deraf fremkaldte Sammensværgelser mod Fyrste og Union, — Alt gjorde fra Begyndelsen af Foreningen løs, Regjeringen usikker og svag og viste, at Forbundstanken var og blev en Tanke, som bar Spiren til Oplosning i sig selv, og som aldrig skulde vinde varig Plads i Virkeligheden.

Men har Tanken nu faaet meer Kjød og Blod? Ere Vanskelighederne, der skulde overvindes, nu mindre

betydelige? Har Oplosningsspiren tabt i Kraft, saa at den lettere bringes til at forsvinde eller gjøres uskadelig?

Alle disse Spørgsmaal formenes kun at kunne besvares benægtende.

Naar Fyrster, Statsmænd, Lærde, ja selve Nationerne i de tre nordiske Riger i Aarhundreders Løb ei glemte Tanken om et Skandinavien, da kan deri findes et Beviis for Tankens Udødelighed, for den menneskelige Speculationsaands Haardnakkethed, men kun søges et Beviis for Ideens Nødvendighed og Virkeliggjørelse. Meget meer lader det sig vistnok paaataae, at alle hine Skandinavismens Forkjæmpere meest have havt et enkelt Riges, en enkelt Nations Hæder, Lykke og Overherredømme for Øie; og i hvert Tilfælde synes 1658 og 1814 klart at bevise, at vor svenske Broders Planer ei vare mindre egennyttige end de, som forraadtes af danske Regenter, og den eneste Forskjel turde være, at hine vare saa heldige at finde og vidste flogt at benytte gunstige Tidspunkter, for paa Danmarks Bekostning at nærme sig Maalet. Vil man derfor drage Slutning af Fortiden, da synes Aarhundreders Erfaring idetmindste at raade os Danske til med største Forsigtighed at styre løs paa, eller rettere, at advare imod en skandinavisk Union.

Det betvivles ingenlunde, at den i vor Tid gjenfødte Idee om en skandinavisk Union, saaledes som det altid forsikkes, bæres af et ædlere Motiv end tidligere, at en saadan virkelig tænkes grundet paa og udført ved en fuldstændig jævnbyrdig Sideordnen af de tre

Broderlande, at Ideen aldeles udelukker Tilstedeligheden, Muligheden af nogen enkelt Stats Overordnen; men derimod maa det betvivles, at Fremtiden vil retfærdiggjøre slige Forudsætninger.

Det hele Spørgsmaal griber saa særdeles meget over paa Phantasiens Enemærker og kan kun afgjøres ved Slutninger og Beregninger; imidlertid kunne disse lede til høist forskjelligte Resultater, og det, at Danmark vil gaae op i Unionen, er neppe det mindst Sandsynlige.

Bistnok er det Phantasiens overveiende Indflydelse i dette Spørgsmaals Behandling, som har ladet Ungdommen gribe det med Begeistring. Den bevægelige Ungdomsaand, som føler Skabekraft i sig, som utaalmodig higer efter at see Fremtiden virkeliggjøre dens dristige Drømme, som er fuld af Haab og Tillid til egne Planers Fortrinlighed, som, i denne Tro paa sin Mission, ei betænker sig paa at forlange alt Bestaaende nedrevet og omstyrtet, for saameget hurtigere at see det forjættede Nye fremblomstre — denne Ungdomsaand maatte naturligviis med Sværmeriets Letfind bemægtige sig Ideen om et mægtigt skandinavisst Forbund.

Da Ideen om en skandinavisst Union i den nyere Tid paany med forøget Styrke gjorde sig gjældende, var den sig neppe Maalet ret bevidst, og end mindre fandt den en banet Vej at skride frem paa; men heldigt for den var det, at der samtidig gjærede en mere klar Stræben efter politisk-statsretlig Frihed, i hvis Interesse den strax kunde tage Tjeneste som Pirringsmiddel for Begeistringens og som Fane for de nordiske

Universiteter. Med den ivrig efterstræbte Frihed indsmugledes saaledes Tanken om en statlig Union mellem de tre Riger, og begge Bestræbelser stode dengang i saa nær Forbindelse, at man neppe tager Feil ved at antage, at, forsaavidt Skandinaverne da alt havde en bestemtere Form for deres Drømme i Baghaanden, da var det — en skandinavisk Republik. Regjeringerne frygtede dengang Frihedsbestræbelserne meer end Skandinavismen, og det var vel næsten kun for hines Skyld, at denne maatte lide; men nu skal Gjælden betales, Tjenesten belønnes; efterat Friheden er hjulpet tilveirs og kan staae paa egne Been, tager den taknemlig Skandinavismen under Armene og medgiver den sin varmeste Anbefaling paa dens Vikingstog. Lykken gjør modig og dumdriftig, og med den ved Frihedens Seir vundne Tro paa Uovervindelighed søger nu Oppositionspressen at føre Slag paa Slag mod den forhadte Muur, hvormed fornuftig Conservatisme endnu vil omgjerde Fødelandet, og den troer næsten alt at have aabnet en praktisk Bresche, igjennem hvilken den kan storme og erobre — Skandinavien.

Det er saa Ideernes Gang, at de maae kjæmpe sig frem; men af hver Blomst bliver ei Frugt, og det er derfor at haabe, at den af Skandinaverne plantede og ligesaa flinshgt som ømt opfostrede Unions-Blomst falder af itide, forinden den har taget Kraften fra Rødderne.

Thrr. Skandinaver paaftaae, at Fortidens Minde, rigtig betragtede, fremkalde et herligt Billed af Nordens Fremtid, hvori de tre nordiske Riger, i idyl-

liff Fred og Enighed, i skinsyg Stræben efter at agte
 og hærde hverandres Selvstændighed, skulde, under Ud-
 vikling af Trehedens Magt og Hæder til Alles Lyk-
 salighed, hver for sig vinde i Storhed og Indflydelse.
 Men ligesaa vel kan i disse samme Minder sees et
 Fata-Morgana, som den mindste Vind forstyrrer, eller
 et Statsforbund, som kun kan og vil have Kraft til at
 bestaae, naar Magten concentreres paa de enkelte Med-
 lemmers Selvstændigheds Beføstning. Dog, det er
 vistnok i det Hele af ringe praktisk Nytte, at ville be-
 svare det foreliggende Spørgsmaal af Fortidens Hi-
 storie. Denne kan vise os, hvilke Skjær og Klipper en
 skandinaviske Union stødte an imod eller maatte søge
 at omseile; men det kan deraf ei godtgjøres, at de
 samme Klipper og Skjær ei nu ere tilstede, eller at de
 nu kunne undgaaes. Tvertimod synes Betragtninger
 over de gjorte Erfaringer at overbevise om, at med
 Farernes Erkjendelse, med de begaaede Feils Opdagelse
 er Udfaldet af nye Unionsforsøg langt fra sikket; tvert-
 imod anspores derved til største Forsigtighed, ja til
 Mistænktsomhed, og den praktiske Vej bliver da den, at
 undersøge, hvorvidt Fortidens Vanffeligheder endnu be-
 staae, hvorvidt de nu lettere ville kunne overvindes end
 forhen; kort sagt, det kommer for hver Stat an paa,
 efter de nu bestaaende Forhold at erkjende, hvor stor
 Indsats der forlanges, hvor stor Udsigt der er til at
 tabe eller vinde; og specielt for Danmark bliver Spørgs-
 maalet, hvorvidt dette under nuværende Forhold har
 Grund til at søge og Udsigt til at finde sin Lykke i en
 skandinaviske Union.

Den Bamsfelighed for et fast og lykkebringende unionelt Forbund mellem de tre nordiske Riger, som ligger i deres i Aarhundreder hævede, meer og meer udviklede Selvfændighed og ofte modstridende Interesser, er uroftet bestaaende. Skandinaverne komme meget let over denne Hindring, idet de erklære den for et Hjerne-spind, fremavlet af en usund Nationalfølelse, af en sygelig Nationalforfængelighed, som af sig selv vil forsvinde for Unionsfølelsens Straaler. Men bedømme de ikke Forholdene med Begeistringens Fetsind, naar de gaae ud fra saa sangviniske Forhaabninger om Regjeringernes og Befolkningernes Selvfornægtelse, at de troe, at hver Danst, Norst eller Svensst, ved de mange Leiligheder, da Unionen nødvendigviis maa kræve Offere af Selvfændighedsfølelsen, altid vil blive Herre over dennes Modstræben? En fuldstændig Paritet imellem de trede Riger vil ei være at tilveiebringe, maaskee paa Papiret, men ei i Praxis, og er først Ligevægten tabt, da ville Forsøgene paa at retablere den fremkalde farlige Oscillationer, ved hvilke det vistnok er meget tvivlsomt, om Danmark vil kunne holde Ligevægt, og hvis ei, ja, da ville de fleste Danst sikkert finde en maadelig Trøst i den Væe at blive en skandinavist Provinds.

En af Skandinavismens Forkjæmpere har sagt: „Frygten, ikke for sit Fædrelands virkelige Undergang „eller Nedværdigelse, men for en lavere Rang i Unionen end Sverrigs, taler ud af dens Modstandere. „Det er ikke sund Nationalfølelse, thi den er udsat for „større Farer fra den nuværende Tilstand, men en

„sygelig Nationalforfængelighed, som heller synes at
„ville være Nummer Nul, end Nummer 2 eller 3, der
„giver sig Luft i deres Uttringer.“

Intet berettiger vistnok til saaledes at gjøre Erklæringer paa Andres Vegne; intetsteds er, saavidt be-
kjendt, gjort Udtalelser, der tillade sliq Fortolkning, og
for hver ærlig dansk Ikke-Skandinavs Bedkommende
tør det vel paaataas, at naar Unionen ei anbefales,
da skeer det ei af smaalig Frygt for den lavere Rang,
som Danmark vilde komme til at indtage deri, men
af Overbeviisning om, at derved dets Selvstændighed
vilde gaae tilgrunde. Og er denne Frygt, denne Overbeviis-
ning, der er ligesaa tilladelig og grundet i ligesaa varm
Fædrelandskjærlighed, som Tilliden til det Modsatte,
tilstede, da er det en Selvfølge, at heller ikke den
næste Paaastand, at den nuværende Tilstand er den
farligste, kan erkjendes for rigtig.

Det kan her ikke være Hensigten at drøfte Dan-
marks Strid med Tydskland, fordi derved Op-
mærksomheden vilde bortdrages fra det egentlige Thema;
men Skandinaverne komme altid tilbage derpaa og
bruge den som Bussemand for at jage os lige ind i
Skandinavismens Gab, saa at det ei kan undgaaes
dog med et Par Ord at berøre ogsaa denne Side af
Spørgsmaalet. Det opstilles saaledes af Skandinaverne
som et Faktum, at Danmark gaaer tilgrunde ved
Fortsættelsen af Forsøg paa Heelstatens Gjennemførelse,
at vi, saaledes som hiin Skandinav udtrykker sig, ere
eller maae blive Nr. Nul i Heelstaten. Men selv om
Striden med Tydskland var saa farlig, som det for-

sikkres, saa er det dog og bliver det feigt at raabe: »sauve qui peut!» forinden Kampen ret er begyndt. Bistnok har Forbindelsen med Holsteen bragt Danmark mange og store Bamsfeligheder, der i Fremtiden maaskee snarere ville foroges end aftage; men det grændser dog virkelig til Forræderi, at bilde Folket ind, at Noget er tabt, forinden det ret er begyndt, og det for at berede de onskede Fredsbetingelser en gunstig Modtagelse.

Skandinaverne raabe paa Forræderi, naar en Stemme hæver sig for at mægle mellem Danmark og Hertugdømmerne, uden aldeles ubetinget at give disse Uret; de beskylde for at sælge Danmark til Lydsland, naar Forbindelsen med dette gjennem Hertugdømmerne forlanges opretholdt i den af Europa garanterede Form. Men forraader ei meget meer den sit Fødeland, som kaster Brag paa den anerkjendte statsretlige Stilling, paa det lovlig anerkjendte egne Dynasti, for at kaste sig i Armene paa en fremmed Herskerslægt, paa nye, usikre, tvivlsomme Statsforhold. Dette være ikke sagt for at anspore til overmodig Modstand, for at spotte den Fare, en alvorlig Conflict kan medføre, men kun for at antyde, at Underhandlingerne dog langtfra ere komne saavidt eller have taget den Retning, at Danmarks Eksistens derved er truet; og neppe vil den staae paa Spil, end sige tabes, naar ikke Spillet letfindig opgives, eller Mistillid til Udsaldet leder ind paa en forkeert Bei.

Den, i hvis Huus det brænder, bør samle al sin No og Besindighed for at redde; kun den modløse, for-

tvivlede Beboer springer, af Frygt for at brændes, i Søen — med sikker Udsigt til at drukne.

Det var vistnok heldigst, om vi aldeles Intet havde med Tydskland at bestille, om vi vare ganske frie for det tydske Forbunds Indflydelse paa vore Forhold; men trods al den Fare, der truer fra den Kant, saa har Danmark dog hidtil ingenlunde truffet det forreste Straa, idet de øvrige Stormagters Vistand i Forbindelse med egen Kraftanstrengelse understøttede vor retfærdige Sag og beredte os en hæderlig Udgang af Kampen. Hvorfor da paa eengang tabe Modet og Haabet? Vi kunne vistnok komme tilkort, naar vi selv sætte Klogskaben tilside, uden Nødvendighed sætte en falsk Pirrelighed istedetfor Vren tilboms, naar vi troe ei at behøve at lytte til mægtige Venners Raad, naar vi overvurdere os selv og tilsidst forsilde erkjende europæiske Nødvendigheders Magt. Men saavidt vil det med Guds Hjælp ei komme; thi Regjeringen, der har valgt „Heelstaten“ til sit Løsen, vil ei lade sig bringe af fra ærlig Stræben efter dens Virkeliggjørelse; og skulde end Skandinaverne — maaskee fordi de have deres frelsende Union i Baghaanden — foretrække at undgaae Kampens Ubequemmeligheder og raade til snarest muligt at fremkalde en Krisis, for i den at see Heelstaten erkjendt umulig, og „Skandinavien“ udfastet som Nødanker, saa tør det haabes, at Regjeringen vil vinde Kraft nok og Understøttelse nok hos alle befindige Fædrelandsvenner til at kunne overvinde og tilintetgjøre slige statsopløsende Partibestræbelser.

Men de mange Vanskeligheder, som Forholdet til

Holsteen gav os at kjæmpe med, give os en Forsmag paa de endnu farligere, som en skandinaviske Union vil medføre. Den hele Spænding og Strid, som nu i en Række af Aar tynger paa os, er hovedsagelig begrundet i de forskjellige Landsdeles Selvstændighedsfølelse og Frygt for Underordnen paa een af Siderne. De tyske Hertugdømmer have vistnok Intet imod at forblive i statsretlig, dynastisk Forbindelse med Danmark, men Følelsen af at spille en secundær Rolle i Fællesstaten, Frygten for at blive underordnet og forurettet ere Momenter, der altid vare og ere tilstede, og som ofte benyttedes i andre Interessers Tjeneste; de ville neppe nogensinde ganske uddøe, og give den Dag idag Hovednæring for Utilfredse og Urodstitere, for al Opposition. Vi Danske maae naturligtvis for vort Bedkommende nære lignende Skinsyge og maae frygte for, at det tyske Forbund, den større Magt, igjennem de med os forenede tyske Hertugdømmer faaer en trykkende Indflydelse paa vore Forhold, vi maae derved blive saameget mere ængstelige i Forsvaret af vor Ret, af vor Selvstændighed; og saaledes fremkaldtes og næres Striden. Men mon vi Danske ikke i Unionen vilde holde ligesaa skinsygt paa vor Selvstændighed og hver deraf formeentlig flydende Ret, som Holsteen nu gjør det? Vi ville udgjøre den mindre og svagere Deel i Unions-Treheden, uden som Holsteen-Lauenburg at have noget understøttende Forbund bag os; men mon vi da ikke let ville ansee mange af de til Unionens Udvikling af os fordrede Offere for oversflodige og ubillige? Mon den Selv-

stændighedsfølelse, som i Fortiden fremkaldte og nærede Skinsyge og Strid, nu, efter Aarhundreders Adskillelse, vil være aftaget? Det maa vel være tilladt at troe, at en større Deel af Skandinaverne i Unionen meest see en Piedestal for den egne Nations fremtidige Overmagt, og saaledes formaae at tilfredsstille Fædrelandsfjærligheden, medens de dog ei kunne være blinde for, at Unionens Løfter om Rigeberettigelse og lige Udvælselse af Retten ei ville kunne holdes. Og hvor skal det kunne blive anderledes, end at Bestræbelsen i alle Riger efter at opretholde den tilsvagte Selvstændighed fører til Kamp, der ei kan føres lige gunstig paa alle Sider? Og vil ikke Danmark, saavel paa Grund af Forholdenes Udvikling i de senere Tider som paa Grund af den geographiske Beliggenhed, da ialmindelighed staae ene imod de tvende andre Broderstater? Og med al god Tro til egen Kraft, vil da ikke Danmark dog tilsidst bukke under — for ei meer at reise sig? Skandinaverne synes, ligesom i en Glædesruus, at see dette Tidspunkt nærliggende; de forberede Katastrophen for hurtigst og lettest muligt at overstaae den, og med en sørgelig Selvfornægtelse proklamere de Umuligheden af at kunne pryde nogen Hersker af det danske Dynasti med den tredobbelte Unionskrone, medens de med Jubel og som en Nødvendighed hilse Udsigten til, at denne hjemfalder til den svenske Herskerslægt.

Hvor liden Indslydelse flige Phantasier end ville faae i Virkeligheden, saa er det dog høist beklageligt, at man ei ffyer at udtale dem. Man giver derved kun et nyt Vidnesbyrd om den utaalmodige Higen, der

er i Ledtog med Begeistring, og som kun kan avle
 Letfind og Uretfærdighed; thi, selv indrømmet, at den
 skandinaviske Idee var et saa berettiget Evangelium, at
 den maatte ansees for tilfældigt og trods alle Banffelig-
 heder at skulle blive virkeliggjort, saa kan og tør dens
 Berettigelse og Nødvendighed dog ei begrundes i en
 umotiveret, uretfærdig Dom over en enkelt Persønlig-
 hed. Lad Enhver føle meest Sympathi for den danske
 eller svenske Thronarving, saa ligger det dog i Ting-
 nes og Forholdenes Natur, at Sympathien kun kan
 være fremkaldt af et særdeles overfladisk Kjendskab til
 høie Bedkommende, medens der, hvad angaaer den
 egentlige Kjærne af Mennesket, hvad Hjertet, Charak-
 teren, Sjæleadelen betræffer, kun dømmes iblinde og
 med Fordom. Det kan ei være Meningen her at ville
 fordunkle den Nimbus, hvormed vore danske Skandi-
 naver aabent omgive den ædle svenske Thronarving, men
 det maa i Retfærdighedens, som vistnok i denne svenske
 Fyrstes, Navn forlanges, at denne Nimbus ei kommer
 til at lyse for danske Undersaatter paa deres tilkom-
 mende Monarchs Bekostning, og det allermindst, naar
 denne, som, uden egen Bestræbelse, af Forholdene er
 bragt i sin nu betydningsfulde Stilling, med den ham
 egne ædle, ridderlige Følelse, ligesaavel vurderer det
 nye høie Ralds Forpligtelser og Banffeligheder, som
 han er gennemtrængt af Ønsket om at kunne, naar
 Tiden kommer, bestige Thronen til Landets og Folkets
 Bedste. Er Skandinavismen grundet i Staternes og
 Nationernes Trang, da vil den maaskee engang bane
 sig Vej; men at fremtvinge sliq Udvikling paa be-

staaende, i Aarhundreder hævede, Forholds og Rettigheders Beføstning, lade Hensynet til en øieblikkelig Regent eller Thronfølger virke bestemmende, det er et Angreb paa det legitime arvelige Princip, det er et Forsvar for Valg=Regjering og Valgregent, hvis sikkre Farer ei tør oversees, hvis Straf ei kan udeblive; og derfor maa sliig Sammenstilling af de øieblikkelige Thronarvinger i de skandinaviske Riger anses for at være Spørgsmaalet selv ligesaa uvedkommende, som den i og for sig er upatriotisk, uhjemlet og uretsfærdig.

De tre nordiske Nationer ere Sønner af een Moder, Grene af een Stamme; men Sønnerne ere vorede op og blevne uafhængige, selvstændige og selvraadige, og Grenene ere selv udviklede til kraftige Træer; det smager ei Sønnerne at vende tilbage til Fædrehusets Tugt og Disciplin, og Grenene lade sig ei meer tvinge til at nære kun een Krone. Norge var under Foreningen med Danmark næsten altid tilslidesat, og først Unionen med den svenske Broder har givet det Smag paa sand Selvstændighed, og dog har denne snart fremkaldt en Skinsyge imellem de tvende Broderfolk, som den af Naturen skabte Sammenknytning ei har kunnet betvinge. Men hvormeget meer vil ei en Sammensmeltning af Danmark i Unionen blive vanskelig, af Danmark, der, foruden en lang historisk Fortid, i hvilken det altid spillede den første Rolle, tillige har en Beliggenhed, som tyder paa og befordre Adskillelse.

Derom ere vel alle Danske enige, at der for os ei tør være Tale om andet Unionsforhold end et saadant, hvori hver Stat hæver sin Selvstændighed i

muligst vid Udstrækning, med fuldkommen Egeberettigelse i Indflydelse paa fælles Anliggender, saa at hver Stat sættes istand til at bevare sin Eiendommelighed og kun har at bringe de Offere, som maatte ansees nødvendige til fælles materiel Fremgang og fælles Magtudvikling ligeoverfor Udblandet, samt til egen indre selvstændig Udvikling. Unionen maatte altsaa komme til at hvile paa en Fællesforfatning og trende Specialforfatninger. Men der have vi jo en Combination af Forfatninger, som den, hvorunder vi netop mene nu at lide, og mon den vil have ringere Banffeligheder at overvinde end dem, hvorover der nu klages i vor Heelstat?

Bil ikke allerede den i Fællesregjeringen og Fællesrepræsentationen nødvendige ligelige Ordning for alle tre Rigers Bedkommende vække heftig Kamp og Skinsyge, tilstræffelig til at forstyrre Unionsenigheden for steds? Bil Bestemmelsen for hver Specialforfatnings Omraade være lettere, og vil Unionsformaalet, Unionsinteressens her kunne tilfredsstilles uden paa den enkelte Stats følelige Bekostning? Bil ikke alt den første Discussion herom aale unionsfarlige Separatbestræbelser? Bil ikke Spørgsmaalet om Bidrag til Fællesfinantserne, om Forsvarsvæsenets Organisation, Toldforholdenes Ordning etc. etc. snart paany vække Striden? Ville ei, hvergang ydre politiske Forhold bringe Spørgsmaalet om overordentlige militære Forholdsregler og finantzielle Offere paa Bane, særskilte og ofte modsatte Interesser gjøre sig gjældende, og da fornye Mindet om tidligere Selvbeflutningsevne? Ville end de ordinære finantzielle Bidrag til Fællesfinant-

jerne efter megen Kamp lade sig fastsætte, saa kunne hyppige extraordinære Krav ei udeblive, og da vil let paa hver Side af Sundet findes en forstjellig og modsat Bedømmelse af Kravets Nødvendighed. Men under alle disse hyppige Conflicter vil Fælleskraften lammes, eller den enkelte Stats Selvstændighed offres; Enigheden vil svækkes, og de saa varmt nærede, som uovervindelige hilste, aandige Sympathier ville da ei kunne veie op mod de egoistiske materielle Interesser; og skjøndt Danmark i flige Stridigheder sædvanlig vil staae imod Sverrig-Norge og altsaa være i ubetinget Minoritet, saa tør det dog antages, ja haabes, at vi Danske ei vilde blive de mindst haardnakkede Kjømpende for Selvstændighedens Hærdelse.

De sandsynligste politiske Conflicter true Sverrig-Norge fra Øst, medens Danmark meest trues fra den sydlige Nabo. Men hvis Unionen kom istand, er det dog meer end tvivlsomt, om dennes forenede Magt derfor vilde være tilstrækkelig imponerende mod nogen af disse Naboer, om Danmark vandt Forsvarsstyrke i Forhold til den forøgede Risiko og de forøgede Krav paa dets Kræfter. Unionen skulde for at svare til Forventningerne indtage en mægtigere, indflydelsesrigere Plads i de europæiske Staters Række, men dertil fordres, at den, og altsaa hver enkelt Stat, udfoldede en tilsvarende større Magt. Vistnok vilde Unionen kunne møde en Fjende med langt større Styrke tillands og tilvands, end de enkelte Stater tilsammen nu formaae; men Krigstiderne og den geographiske Beliggenhed af Rigerne ville ofte i en lang Periode af Aaret

vanskeligiggjøre, ja umuliggjøre Forsvarskræfternes Ud-
 vikling og Concentrering, netop i Maaneder, hvilke
 Fjenden ei vil lade gaae ubenyttet hen. Kommer da
 Mangel paa Redebonhed til at yde Hjælp med i Reg-
 ningen, saa er Foreningens Kraft brudt. Man vil
 maaskee troste sig med, at ingen Conflict kan lede til
 Fjendtligheder, uden at Unionens Fællesinteresser staae
 paa Spil, og altsaa almindelig Offerberedvillighed er
 tilstede, og Alle staae for Een, som Een for Alle; men
 ogsaa denne Trøst turde let vise sig at være illusorisk,
 idetmindste ligger den Frygt temmelig nær, at en lang
 Tid vil behøves til, at Unionsinteressen ganske stemmer
 overeens med Separatinteresserne, at hver udvortes
 Fare berører alle tre Folk som eet og finder dem alle
 lige beredte til at vove Alt; ja, forinden det er kom-
 met saavidt, ville mange Farer true, og, forsøgede ved
 den endnu eksisterende Mangel paa Enighed, ganske
 kvæle denne. Kort sagt, den Vanskelighed, som Skan-
 dinaverne med Ret finde i den Regjeringen nu stillede
 Opgave, at skabe en kraftig og praktisk virksom Fælles-
 forfatning for Danmark-Slesvig med Holsteen-
 Lauenburg, og som de endog finde saa stor, at For-
 søget tilraades opgivet paa Halvveien, den samme
 Vanskelighed viser sig i høiere Grad, og for os far-
 ligere, i Bestræbelsen efter en Union med Sverrig-
 Norge; netop denne Union vil stedsse afgive Brandstof
 nok til at opflamme Ekinsygen, sætte Selvfornægtelsen
 en Grændse og grave Broderkærligheden en Grav.
 At Skandinavismen da vil kunne staae sin Prøve, troe
 Skandinaverne neppe selv; men Ikke-Skandinaverne

see deri alt itide et Enten=Eller og ere ei i Tvivl om, hvilken Bei de skulle vælge; de elste deres Fødeland, som det er, de kunne ei opgive Troen paa dets gode Stjerne og ville ei uden virkelig Kamp opgive dets Aarhundreder gamle Selvstændighed. Skandinaverne ville maaskee paastaae, at der ingen Fare er for en svensk=norsk Overvægt paa det danske Elements Beføstning, og Mange ville, saalænge der blot phantaseres over dette Emne, gjerne tiltræde denne Nationalforfængeligheden smigrende Paastand; men saasnart sli­ g Phantasi skal prøves paa det praktiske Livs Bægtfskaal, saasnart Spørgsmaalets Afgjørelse betinger den danske Stats Bestaaen, saa er det for alvorligt til at turde bedømmes med Sværmeri, og da maa dog idetmindste tilstaaes, at Udfaldet er meget tvivlsomt, at Chancerne for Danmarks Overordnen ere for usikre til derfor at skulle eller turde opgive det Bestaaende. — Det er neppe ganske med Uret sagt, at vi Danske kun tilsyneladende ere besfede, at vi i Virkeligheden troe os aandig overlegne over vore nordlige Brødre, og maaskee støttes dertil Haabet om en vedvarende dansk Overvægt i Unionen; men hvor stor Overlegenheden end er, saa kommer den dog tilfort, naar den forblinder, naar den underkjender den svenske Charakteers fine, snue Klogskab og troer denne ganske let at beherske, naar den glemmer, at selv den aandige Overlegenhed dog ei altid ganske formaaer at opveie den materielle Overmagt, for hvilken Danmark med stor Sandsynlighed kom til at bøie sig, især hvis den udøvende Magt, efter Skandinavernes Anbefaling, gif over til det svenske Kongehuus.

Nei, vil Danmark erkjende sig selv, sin Stilling og sin Magt rigtig, da maa det komme til den Overbeviisning, at det er stærkt nok til med Fasthed, Ærlighed og Alogsskab at kunne hævde sin hidtil indtagne selvstændige Plads i Staternes Række, medens det ikke er stærkt nok til at hævde en ligesaa selvstændig Plads i Unionen med Sverrig-Norge.

Bed at forsøge paa at eftervise, hvorledes en skandinavisk Union er Danmarks Fremtid farlig, maa ogsaa jees hen til den større eller mindre Lethed for dens Indførelse, og det saameget meer, som Skandinaverne fra den formeentlige Lethed synes at hente et Argument for dens Nødvendighed og med Tassenspillernes Færdighed bortescamotere alle Hindringer, for at Folket og Verden skal troe det forjættede Land saameget nærmere.

Om Europa's Interesser tillade en skandinavisk Union, skal ikke her afgjøres. Muligt, at en fait accompli fandt dets ufrivillige Bifald; men at en europæisk Anerkjendelse blev nødvendig, vil neppe bestrides, og usandsynligt er det da, at Europa's Stormagter ganske vilde opgive Indflydelsen paa en saadan Unions Begrundelse eller Udvikling. Og skulde det kunne tilfredsstille Europa, hvis der dannedes en svag, vaklende Union, som bar Spiren til vedvarende indre Strid, til Svaghed og Oplosning i sig? Bistnok ikke! Ivertimod formenes, at Europa, naar det vilde eller maatte taale Unionen, dog kun gjorde det, naar den lovede at blive stærk og kraftig, med concentreret Magt, saa at den kunde ventes at ville indtage en

værdig Plads i det europæiske Areopag. Men er der under nuværende Forhold ingen Udsigt til, at Danmark kom til at indtage Præsidiatet i Forbundet, er det tvertimod sandsynligere, at det kom til at underordne sig den nødvendige Centralmagt og saa at sige forsvinde, da blev det kun en daarlig Trøst for hver Dansker, at vide eller troe, at hans Fødeland var den kosteligste Perle, som blev incorporeret i Unionen.

Deri ligger netop den Fare, hvori Skandinaverne bringe os, at de, betagne af den naive Tro til hver Tid at kunne forblive Herrer over Situationen, styre løs paa deres Dømmes Taagebilled og først vaagne, naar Roret er ude af deres Hænder; men Danmarks Skjæbne er da afhængig af Andre, mod hvilke ei skrevne Garantier, men kun Magten har Betydning.

Skandinaverne synes at have gjort sig fortrolige med den Tanke, at den forjættede Union ønskes i alle tre Stater og i hver af Majoriteten af Befolkningen, en Forudsætning, hvis Rigtighed imidlertid i høieste Grad maa betvivles; og trods alle dristige Forsikringer om, at det danske Folk ønsker og higer efter en skandinavisk Union, tør tvertimod antages, at Sympathien for en saadan i Virkeligheden er ligesaa ringe som de derfor sig udtalende Stemmers Antal. Skandinavismens Talsmænd vide at sætte Læsernes og Tilhørernes Phantasi i Bevægelse ved med Virtuositet at fordømme Fortidens Unionsforsøg; de forstaae med Letthed at omgaae eller undgaae alle reelle Vanskeligheder og fremstille Unionen saa ønskelig, saa let opnaaelig, at Folkets Villie kun behøver at udtale sit „Bliv!“

for pludselig at see Paradiset fremtryllet; og derfor kan man ei undres, hvis en stor Deel af Folket overfladisk loffes af Ideen, og det især under de nuværende Forhold, da derj tilbydes Trøst, Redning og Erstatning for den med Heelstatens Udvikling forbundne Ulempe og befrygtede Odelæggelse. Men det er kun en overfladisk Interesse for Unionen, som derved fremkaldes; ved nærmere, alvorligere Betragtning ville de fleste Tilhængere falde fra, og skulde engang virkelig Forsøg paabegyndes, da vil Resten af de Forvildede snart følge efter. Muligt er det, at Derne, idetmindste Sjælland med tilliggende Der og Bornholm, ville troe det i deres Interesse at følge Begeistringens Strøm og ile med at slutte sig til dens Bestræbelser; men da er der stillet Halvøen og maaskee tillige Fyen et Alternativ, hvorved Egennytten let kunde seire over Broderskølelsen. Om et Fædreland Danmark og om Trofskab imod dette vil og kan der ei være Tale, naar det offrer sig selv, og ligejaavist som ingen Danskh vil svigte, som Sjællænder og Fynbo, Thyde og Slesviger ville staae enige sammen, saalænge Dannebrog vaier fra Kongeborgen, foran Hæren og fra Stavnen, ligejaavist ville de fleste nægte Forpligtelsen til at følge den Fane, der opgiver og overgiver sig selv, til at vedblive at elske den Moder, der forlader sine Børn eller offrer dem i fremmed Tjeneste, og idetmindste Thyderne og Slesvigerne ville da erkjende, at den egne specielle Interesse kun behøver at vige for det gamle i Modgang som i Modgang elskede Fødeland, medens de ville ansee sig berettigede til at gaae deres egen

Bei, naar den statsretlige Stilling dog frivillig skal opgives, og nye Forhold skabes. Det vil da holde haardt for de danske Skandinaver at holde deres til Brødrefolkene givne Løfter; kun en ringe Deel af Monarchiet ville de formaae at bringe i Morgengave, medens den større Deel vil have Lethed ved at finde en fordeelagtigere Forbundsfaelle — og Danmark har da ophørt at eksistere.

Med Hensyn til Unionens Dannelselse komme de første Vanskeligheder fra den derved nødvendige Fremgangsmaade og dernæst fra det til Danmarks Krone berettigede Dynasti.

Unionen vil for Danmarks Vedkommende ei kunne komme istand ad legal Bei, uden ved at idetmindste Kongen og Rigsraadet bleve enige, samt at de separate Repræsentationer tillige indvilligede deri. Der siges „idetmindste;“ thi skulde Rigsraadet blive enigt med Kongen om en skandinavisk Unions Fortrinlighed og om Danmarks Tilslutning dertil, saa behøve Monarchiets forskjellige Landsdele dog ei at ansee sig for bundne ved en Beslutning, der forandrer den hele statsretlige Stilling, hvori Monarchiet er anerkjendt, under hvis Forudsætning Forfatningerne have udviklet sig, og det vil da ei mangle paa Opposition mod et saadant Mordforsøg paa Fædrelandets Eksistens, ligesom en saadan Opposition vil have ligesaa uimodstaaelig Magt i sin Optræden, som den vil have legal Basis at støtte sig til.

Hvor der nu tales om en skandinavisk Unions Dannelselse, betragte Skandinaverne Monarchiet som en

Handelsvare; der tilbydes Lidt og Meget eller Alt; der handles om Prisen, og Handelen er snart færdig paa Papiret; de tvende tydske Hertugdømmer stilles i et convenabelt løst Forhold til Unionen, eller de skjenkes bort til en Lysthavende, f. Ex. som Erstatning og Affindelse for Arveprætensioner, medens Resten hjemfalder Unionen. — Ligesom de af Landsdelenes Selvbestedemmelsesret udledte Vanskeligheder let overvindes, saa beseire Skandinaverne ogsaa i en Haandevending alle de Hindringer, som dynastiske Rettigheder og Fordringer frembyde. Det fremsættes som afgjort, at den danske Nation ønsker en skandinavisk Union under det svenske Regenthuus, og antages derpaa som en Selvfølge, at hver Modstand, hver Modfordring fra det danske Dynasti maa bortfalde. Men ville da Skandinaverne ligefrem prædike Oprør mod og Forjagelse af vort Kongehuus? Enten er dette deres Mening, og da bør de undgælde derfor, eller de nægte det, og da er Onsket uopfyldeligt og kun egnet til at skabe Utilfredshed, altsaa ligesaa fordømmeligt. Eller troe Skandinaverne, at det danske Regenthuus uden videre skulde finde sig beredt til at indvillige i hvert Forlangende om Opgivelse af sin Ret? Da Danmark i 1851 behøvede et stort Offer fra Thronarvingernes Side, for at den for Freden forlangte Betingelse kunde opfyldes, da vare alle høie Bedkommende rede til med sjelden Uegenlytighed at ofre store Rettigheder paa Fædrelandets Alter; men dette Offer bragtes ogsaa kun det elskede Fædrelands Bestaaen og fremtidige Lykke, og en lignende Offerberedvillighed kan ikke forlanges og vil ikke blive givet

til Fordeel for en skandinavisk Union, for en fremmed Herskerslægt. Uden frivillig Opgivelse af Rettigheder kan imidlertid den anbefalede nye dynastiske Ordning ei tilveiebringes, eller kun ved — en Revolution, som Ingen tør ville og Ingen kan ønske. Vendes Forholdet om, opstilles som Betingelse for Unionens Dannelselse, at det svenske Kongehus opgiver sine Rettigheder, eller lader man blot Dynastispørgsmaalet indtage sin rette Plads, saa at der endnu ei bliver Tale om Unionsthronens Besættelse, men begge Dynastiers Chancer indtil videre blive lige store, da skal snart erfares, at de svenske Unionsympathier ei ere fremmede for Dynasti-Interesser og ei uegennyttigere, end at gjerne Alt modtages, men intet Offer bydes.

Nei, lad blot Skandinaverne eller deres virksomme Talsmænd træde bestemt og aabent frem med Forslag til Unionen, til dens Forfatning og Regjering! De vide meget vel, at saalænge denne lovende Unions Fremtid er indhyllet i Taage, kunne mange begejstrede og bevægelige Gemyter fanges; men skrides først til Ideernes praktiske Gjennemføren, til Virkeliggjørelsen af de overfladisk omtalte Principer, der skulle indføres, da afdækkes Drømmenes Uholdbarhed, Phantasiernes sangviniske Udspring, Forfængelighedens store Indflydelse og Værgjerrighedens sande Formaal; da er Stridsmandskæften kastet ei alene i de forfjællige fjendtlige Leire, men i Partierne selv, der hidtil syntes at stræbe mod eet Maal; da er Enigheden paa denne og hiin Side af Sundet, hvad Unionsideen angaaer, stillet paa en Prøve, som den neppe bestaaer; men da ville vi Danke

enes indad, og istedetfor at splitte Kræfterne i Tugen efter fordærvelige Hygtemænd, ville vi samles i alvorlig, besindig Stræben efter at berede os selv den bedst mulige Tilstand i den statsretlige Stilling, hvori vi ere bragte og anerkjendte.

Fordi en Union, som den ønskes af Skandinaverne, ei kan anbefales, er dermed ingenlunde Meningen at modvirke en venstfabelig Tilslutning til vore svensk-norske Brødre, tvertimod indsees ikke, hvorfor denne ei skulde finde Sted under de bestaaende Forhold. De nationale Rivninger imellem de tre skandinaviske Riger, som Aarhundreder ei kunde befjæmpe, have heldigviis i vor Tid maattet give efter for Aandens fredelige og mildnende Erobringer, for Civilisationens og Industriens, for de materielle Interessers Seirvindinger, og de ville, naar ei politisk Skinsyge, som netop Unionsforsøg føde, atter kalder dem tillive, for stedse være fjernede. Uden at krænke de tre Rigers nuværende statsretlige Bestaaen, uden at forstyrre de paa begge Sider af Sundet tilstedeværende dynastiske og statlige Forhold, kan Meget gøres til en for alle Nationer heldbringende nærmere Tilslutning i indre som i ydre Forhold; Communicationsudvidelser kunne lettes, Postforhold, Mynt- og Toldforhold kunne meer og meer udvickles i fælles Interesse, og i de fleste Tilfælde kan vistnok ogsaa de tre Rigers ydre Politik bringes i Overensstemmelse til gjensidig Understøttelse. Men dette kan — naar Regjeringer og Folk ere bejjælede af den samme sand venstfabelige, gjensidig agtende, ærlige Aand — opnaaes uden nogen Union og uden nogen

enkelt Stats Over- eller Underordnen, det kan netop bedst opnaaes, naar det efterstræbes som Resultater af alsidig Nødvendighed, ei tilveiebringes som ufrivilligt Offer.

Det kan herved ei undgaaes at berøre et af Skandinaverne meget heftig behandlet Spørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om en af Sverrigs Konge tilbuds Alliance til Bevarelsen af Danmark-Slesvig imod mulige Overgreb fra Tydsklands Side.

At en Alliance er tilbuds, synes utvivlsomt, uagtet Dagpresjen er den eneste Hjemmel derfor; men dens Form og Udtryk ere ialfald ubekjendte, saa at en Dom over dens egentlige Værd er aldeles umulig. Men naar man ei gaaer ud fra et aldeles skandinavisst Synspunkt, saa indsees ikke, hvorfor Afslaget paa et saadant Alliancetilbud skal fremkalde Mistillid til Regeringen, berettigede til ubetinget at fordømme den eller dem, der have tilraadet Hs. Majestæt ei at benytte det. Betingelserne, hvorunder Tilbudet er gjort, maae dog absolut kjendes, forinden dets Værd for os kan bedømmes, ligesom i det Hele mange andre Omstændigheder nødvendigviis derved maae komme i Betragtning, og fuldkommen gyldige Grunde kunde være tilstede, som bød at fraraade Antagelsen deraf. Det forskjffres af Skandinaverne, at Tilbudet var uegennyttigt, og at Alliancen var uden mindste Risiko for Danmark; men hvis saa er, da kan ikke indsees, hvorfor den Tjeneste, som den svenske Konge har villet vise Danmark, ikke endnu skulde kunne ventes; thi det uegennyttige opoffrende Venfskab, som Broderkjærligheden skal have

fremkaldt, vil dog neppe lade sig ffræmme af en Ministres Raad, og en Alliance, som tilbødes i vort Lands Interesse, af Venskab og Deeltagelse for det danske Folk, maa antages at hvile paa bedre Grundlag, end at den diebliffelige Regjerings Mangel paa Paasjønnelse skulde kunne forhindre, at den i Trængsels Tid atter stod til Raadighed. Men det er vistnok kun at være retfærdig mod Kong Oscar, naar han antages for at være først og fremmest Svensk, for at være Skandinav kun i Sverrigs Tjeneste og Interesse; hans, den svenske Konges, Politik er sikkert forflog til, at den ikke skulde dele Uergjerrighed med sine Uundersaatter og ei — idetmindste saalænge Unionen er sin Virkeliggjørelse saa fjern — skulde sætte Sverrigs sikke Fordeel over den usikre Fremtid, som vore Skandinaver love, ikke skulde alt nu stræbe efter at sikke Sverrig den muligst store Overvægt i det skandinaviske Norden; og saalænge Sverrig staaer som enkelt selvstændig Stat ligeoverfor det selvstændige Danmark, maa det derfor betvivles, at det uden egennyttige Formaal vil tilbyde os en activ Bistand i vor Strid med Tydskland.

I Aarene 1848—50 ydedes os fra Sverrig Norge en demonstrativ militær Hjælp, hvis Betydning ei bør miskjendes, skjøndt det af Enhver maa indrømmes, at den havde havt ringe Vægt, hvis den ei var bleven kraftig understøttet af en endnu betydningsfuldere og virksommere moralsk Bistand fra andre større Magter. Forholdene i Europa ere for Diebliffet meget forffjellige fra dengang; den moralske

Hjælp er os nu maaffee meget vigtigere end den active militære, som Sverrig vilde kunne yde, og kan i hvert Tilfælde ei undværes. Men har den svenske Regjering ydet os væsentlig diplomatisk Understøttelse i vore seneste Conflictter med Tydskland? Offentlig vides Intet derom, medens alle øvrige venskabelig funderede Magters diplomatiske Intervention for os er bekjendt, og dog maa den moralske Indflydelse til Fordeel for os vinde, jo flere Magter der tale vor Sag. Men det synes næsten, som om Sverrig havde valgt en anden Bei end vore andre Venner, navnlig Bestmagterne; thi Alliancetilbudet kunde kun nære vor Modstand, gjøre vor Optræden stridigere, medens England-Frankrig stadig raade til Maadehold; og alt heri kunde dog ligge et Fingerpeg for vor Regjering til at være forsigtig. Det kunde f. Ex. dog tænkes, at Sverrig, følgende en svensk Politik, vilde drage den bedst mulige Nytte af den Strid, som vi ere hjemføgne af, vilde paa vor Bekostning fiske i rørt Vand. Det var saaledes tænkeligt, at Sverrig i Tydskland snildt pustede til Ilden, idetmindste ei bidrog til at slukke, medens det for os udtalte sin Sympathi for vor Sags Retfærdighed, billigede vor Regjerings Fremgangsmaade, opmuntrede til Standhaftighed og tilbød sin Hjælp under truende Eventualiteter; det var ei umuligt, at Sverrigs Politik gik ud paa saaledes at nære Striden, understøtte det eiderdanske Parti og Skandinaverne, vel beregnende, at der saaledes snarest var Udsigt til, at Danmark maatte søge Redning i paa Naade og Unnaade at kaste sig i Unionens Arme;

men Danmark kom da som Myndling, ei som fuldbaaren Mand, at søge Hjælp, og — Sverrig-Norge's Overvægt i Unionen var sikket; det var saaledes vel tænkeligt, at Sverrigs Politik ved Regningens endelige Opgjørelse bragte gode Renter, selv om det maatte dele Profitten med Andre; Danmark blev imidlertid offret og maatte give Stof til Gjenopførelsen af Polens Deling.

Saaledes kunne Skandinavernes Bestræbelser for en Union nære en svensk Politik, som gaaer ud paa at benytte vore indre og ydre Forlegenheder og tvinge til Incorporation i en saakaldt frivillig Union; saaledes vil Forholdet til Tydskland vel kunne ordnes, men paa en saa gjennemgribende Maade, at det tusindaarige Danmark søndersplittes. Derfor tør ingen Dansk lade sig lokke af Udsigten til en skandinavisk Union, der i sig selv ei kan bringe Landet de lovede Frugter, og hvorved kun den ærlige fornuftige Stræben efter Heelstatens Gjennemførelse berøves den nødvendige Kraft og Understøttelse; og derfor paastaas:

1) En skandinavisk Union med alle tre Rigers fuldkomne Ligeberettigelse er en Illusion og fører nu som før kun til Splid og Strid.

2) En skandinavisk Union, som skal kunne blive til Sandhed, blive kraftig bestaaende, kan kun reise sig paa de enkelte Rigers Ruin, og da er Danmark udsat for at sønderrives og bukke under.

3) En Tilslutning af de skandinaviske Riger til hverandre, til alles indre Udvikling og i en overeens-

stemmende ydre Politik er ønskelig; men den kan kun fremmes, naar Unionstanken ærlig opgives.

4) Kun med Opgivelsen af Unionstanken concentreres Villien og Kraften til og Bestræbelsen efter at tilfredsstilles ved det Bestaaende, at consolidere og udvikle Heelstaten til det hele Monarchies og de enkelte Landsdeles Vel. —

Gud velsigne og bevare gamle Danmark!

Læs mere om projektet på:

www.kb.dk/EOD

www.books2ebooks.eu

Om EOD-projektet

“eBooks on Demand” (EOD) – på dansk “eBøger on Demand” – er et europæisk samarbejdsprojektet, der blev indledt i 2006. Det omfatter 14 national- og universitetsbiblioteker fra hele Europa og finansieringen sker bl.a. via EU.

Projektet har gjort det muligt for brugere af Det Kongelige Bibliotek at bestille ældre bøger som eBøger på nettet via REX. På længere sigt vil brugere på denne måde få adgang til millioner af bøger på nettet fra europæiske biblioteker leveret i digital form som søgbare PDF-filer – såkaldte eBøger.